

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/160/2012
Identifikačné číslo spisu: 3012200316
Dátum vydania rozhodnutia: 29.10.2013
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Závadská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2013:3012200316.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Marianny Reiffovej a JUDr. Júlie Horskej, v právnej veci navrhovateľa A. V., bytom v K. V., X. ul. č. XXX/XX, zastúpeného JUDr. Dušanom Motúsom, advokátom so sídlom v Prievidzi, Hviezdoslavova ul. č. 3, proti odporkyňi Sociálnej poisťovni v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o úrazovú rentu, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 6. septembra 2012, č.k. 12Sd/108/2012-44, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 6. septembra 2012, č.k. 12Sd/108/2012-44 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne zo 7. februára 2012 číslo 13371-2/2012-BA z r u š u j e a vec jej vracia na ďalšie konanie.

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 373,22 € na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Dušana Motúsa, advokáta so sídlom v Prievidzi, Hviezdoslavova ul. č. 3, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo 6. septembra 2012, č.k. 12Sd/108/2012-44, potvrdil rozhodnutie zo 7. februára 2012 číslo XXXXX-X/XXXX-O., ktorým odporkyňa podľa § 272 ods. 1, 2, 3 a 9 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) priznala navrhovateľovi úrazovú rentu v sume 7,97 € mesačne s účinnosťou od 1. januára 2004 do 31. decembra 2004 so zákonnými zvýšeniami od 1. januára 2005 a od 1. júla 2005. Ďalej rozhodla, že navrhovateľovi od 1. decembra 2005 zaniká nárok na úrazovú rentu z dôvodu priznania starobného dôchodku a od 1. augusta 2006 mu priznala podľa § 293o ods. 2 zákona o sociálnom poistení úrazovú rentu vo výške 50 % sumy, ktorá patrila ku dňu zániku nároku na úrazovú rentu po zvýšení podľa zákona o sociálnom poistení, so zákonnými zvýšeniami od 1. júla 2007, od 1. júla 2008, od 1. januára 2009, od 1. januára 2010, od 1. januára 2011 a od 1. januára 2012.

V odôvodnení uviedol, že odporkyňa vo veci riadne zistila skutkový stav a pri svojom rozhodovaní správne vychádzala z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 23. novembra 2011, č.k. 17 Co 72/2011-196. Z odôvodnenia tohto rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 23. novembra 2011, č.k. 17 Co 72/2011-196 vyplýva, že spôsob výpočtu pravdepodobného zárobku za obdobie od apríla 2002 do decembra 2003, ktorý súd prvého stupňa uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia je nedostatočný, a preto odvolací súd sám urobil prepočet tohto zárobku za jednotlivé mesiace sporného obdobia, kde určil výšku fiktívneho zárobku. Odporkyňa v súlade s právnym názorom a prepočtom uvedeným v citovanom rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 23. novembra 2011, č.k. 17 Co 72/2011-196, ktorým je viazaná, priznala správne napadnutým rozhodnutím navrhovateľovi nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti k 31. decembru 2003 v sume 240 Sk (7,97 €) a transformovala túto sumu ako sumu úrazovej renty od 1. januára 2004.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie navrhovateľ a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie a zaviazal ju na náhradu trov konania. Namietal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, a tvrdil, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Uviedol, že rozsudkom Okresného súdu v Prievidzi z 21. decembra 2010, č.k. 4 C/131/2009-181 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 23. novembra 2011, č.k. 17 Co 72/2011-196, bola navrhovateľovi priznaná náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti za obdobie od 1. apríla 2002 do 31. decembra 2003 v celkovej sume 539,10 €. Dôležitá je podľa jeho názoru skutočnosť, že rozsudkom odvolacieho súdu bol prvostupňový rozsudok potvrdený. Ďalej uviedol, že priemerná strata na zárobku za 2. polrok 2003 predstavuje čiastku 1 116,30 Sk (37,05 €) mesačne. Z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 23. novembra 2011, č.k. 17 Co 72/2011-196 vyplýva, že navrhovateľovi patrila podľa názoru odvolacieho súdu za obdobie júl - december 2003 nižšia náhrada za stratu na zárobku, ako ju priznal prvostupňový súd, napriek tomu bol však prvostupňový rozsudok potvrdený. Podľa názoru navrhovateľa odporkyňa pri transformácii jeho nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti na úrazovú rentu od 1. januára 2004 nepostupovala správne, lebo síce vychádzala z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 23. novembra 2011, č.k. 17 Co 72/2011-196, ale postupovala v rozpore s jeho výrokom.

Odporkyňa navrhla napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že pri vydávaní rozhodnutia rešpektovala právny názor Krajského súdu v Trenčíne a sumu ním vypočítaného fiktívneho zárobku navrhovateľa k 31. decembru 2003, s prihliadnutím na zákonnú úpravu zmeny nároku navrhovateľa na transformovanú úrazovú rentu pri priznaní starobného dôchodku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s v spojení s § 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa treba vyhovieť.

Obsah rozhodnutia vo veci samej vysloví súd vo výroku rozsudku (§ 155 ods. 1 prvej vety OSP). Výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého (§ 159 ods. 2 OSP).

Podľa § 272 ods. 3 zákona o sociálnom poistení náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity a náhrada za stratu na dôchodku, ktoré sa vyplácali k 31. decembru 2003, a nárok na ich výplatu trvá aj po tomto dni, sa považujú od 1. januára 2004 za úrazovú rentu, a to v sume, v akej patrili do 31. decembra 2003. Na zvyšovanie úrazovej renty platí § 82 primerane.

Podľa § 272 ods. 9 zákona o sociálnom poistení v konaniach o náhrade za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity a o náhrade za stratu na dôchodku, ktoré neboli právoplatne skončené do 31. júla 2006 (§ 272 ods. 5), sa po tomto dni rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003. Táto náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity a náhrada za stratu

na dôchodku, ak nárok na ich výplatu trval aj po 31. decembri 2003, sa považujú od 1. januára 2004 za úrazovú rentu a poskytujú sa v sume, v akej patrili k 31. decembru 2003 po zvýšení podľa tohto zákona. Na zvyšovanie úrazovej renty platí § 82 rovnako.

Podľa § 260 ods. 1 zákona o sociálnom poistení dávky nemocenského poistenia, dávky dôchodkového zabezpečenia, plnenia vyplývajúce z nárokov na náhradu škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, peňažná náhrada a podpora v nezamestnanosti, priznané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, sa považujú po 31. decembri 2003 za dávky podľa tohto zákona, a to v sume, v akej patrili k 31. decembru 2003; ak nárok na výplatu týchto dávok, plnení, peňažnej náhrady a podpory v nezamestnanosti trval k 31. decembru 2003, dávky, plnenia, peňažná náhrada a podpora v nezamestnanosti sa vyplácajú aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak. Nárok na výplatu starobného dôchodku a pomerného starobného dôchodku, ktoré boli priznané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, sa posudzuje po 31. decembri 2003 podľa predpisu účinného od 1. januára 2004.

Predmetom súdneho preskúmania v tomto konaní bolo rozhodnutie odporkyne o výške transformovanej úrazovej renty navrhovateľa.

Zo spisov vyplýva, že navrhovateľ utrpel 12. decembra 1997 pracovný úraz u zamestnávateľa V. s.r.o., K.. Následne uplatnil žalobou na Okresnom súde Prievidza nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti. Uvedený súd rozsudkom z 21. decembra 2010, č. k. 4 C/131/2009-181, zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi 539,10 € do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Uvedeným rozsudkom tak okresný súd rozhodol o náhrade za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti za obdobie od apríla 2002 do decembra 2003, pričom za obdobie druhého polroka 2003 (júl - december 2003) je pri rešpektovaní predmetného rozsudku priemerná náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti vo výške 37,05 € (1 116,33 Sk) mesačne. Krajský súd v Bratislave na odvolanie odporkyne potvrdil rozsudkom z 23. novembra 2011, č.k. 17 Co/72/2011-196, rozsudok Okresného súdu Prievidza z 21. decembra 2010, č. k. 4 C/131/2009-181, hoci z jeho odôvodnenia vyplýva, že prvostupňový súd vo všetkých mesiacoch rozhodného obdobia pri svojom rozhodnutí vychádzal z nižšieho pravdepodobného zárobku, ako v skutočnosti navrhovateľ dosiahol.

Rozsudok Okresného súdu v Prievidza z 21. decembra 2010, č. k. 4 C/131/2009-181 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 23. novembra 2011, č.k. 17 Co/72/2011-196, nadobudol právoplatnosť 28. decembra 2011.

S poukazom na § 155 ods. 1 veta prvá OSP je pre odporkyňu záväzný výrok rozsudku a nie jeho odôvodnenie. Pokiaľ Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 23. novembra 2011, č.k. 17 Co/72/2011-196 potvrdil rozsudok Okresného súdu Prievidza z 21. decembra 2010, č. k. 4 C/131/2009-181, pre odporkyňu bola záväzná povinnosť vyslovená výrokom rozsudku Okresného súdu Prievidza, ktorý nadobudol právoplatnosť. Z tohto rozsudku potom vyplýva aj výška náhrady za straty na zárobku po skončení práceneschopnosti, ktorá patrila do 31. decembra 2003 a ktorá bola navrhovateľovi aj v priznanej sume vyplatená (ako potvrdil navrhovateľ na pojednávaní konanom 6. septembra 2012 na Krajskom súde v Trenčíne).

Náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti vyplácaná k 31. decembru 2003, sa zo zákona o sociálnom poistení považuje od 1. januára 2004 za úrazovú rentu, a to v sume, v akej táto náhrada patrila do 31. decembra 2003 (§ 272 ods. 3, 9 zákona o sociálnom poistení). O výške tejto náhrady navrhovateľovi rozhodol Okresný súd v Prievidzi rozsudkom z 21. decembra 2010 č. k. 4 C/131/2009-181, ktorého výrok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 23. novembra 2011, č.k. 17 Co/72/2011-196.

Z napadnutého rozhodnutia odporkyne vyplýva, že priznala navrhovateľovi nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti k 31. decembru 2003 v sume 7,97 € (240 Sk) a túto sumu transformovala ako sumu úrazovej renty od 1. januára 2004, pričom vychádzala pri jeho prepočte

z údajov uvedenom v odôvodnení rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 23. novembra 2011, č.k. 17 Co/72/2011-196.

Zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení odporkyňa nevyplýva právo prepočítavať, opraviť, upraviť výšku náhrady za stratu na zárobku právoplatne priznanú a vyplatenú za obdobie do 31. decembra 2003 (t.j. za obdobie pred účinnosťou zákona o sociálnom poistení) a vlastne tak spätne znížiť nárok právoplatne priznaný navrhovateľovi všeobecnými súdmi a vyplácať transformovanú úrazovú rentu tak od 1. januára 2004 v nižšej sume, ako bol vyplatený a ako patril nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti k 31. decembru 2003. Prepočítanie výšky dávky a jej výplata v nižšej sume, ako patrila k 31. decembru 2003 bez toho, aby došlo po 1. januári 2004 k zmene pomerov, alebo k zrušeniu právoplatného rozsudku súdu je v skutočnosti rozhodovaním o náhrade za stratu na zárobku pred 1. januárom 2004, na ktoré odporkyňa nemá právomoc. V prípade, ak rozhodnutie odvolacieho súdu o výške náhrady trov konania považovala za nezákonné, mohla sa nápravy domáhať podľa príslušných ustanovení OSP o mimoriadnych opravných prostriedkoch. Odporkyňa tento postup nevyužila, preto je výrokom odvolacieho súdu o náhrade za stratu na zárobku viazaná a nemôže jej výšku vypočítavať odlišne.

Vzhľadom na skutočnosť, že výška náhrady za stratu na zárobku, ktorá navrhovateľovi podľa rozhodnutí všeobecných súdov patrila k 31. decembru 2003, nezodpovedá výške, ktorú odporkyňa za čas od 1. januára 2004 vypočítala, odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie o priznaní transformovanej úrazovej renty od 1. januára 2004, ako aj o jej následnom valorizovaní, nezodpovedá zákonu.

Odvolací súd preto dospel k záveru, že zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo správne rozhodnutie, je v rozpore s obsahom spisov ako aj rozhodnutie odporkyne vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, a preto rozsudok krajského súdu zmenil, napadnuté rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie v súlade s § 250ja ods. 3 v spojení s § 250j ods. 2 písm. a), b) OSP. V ďalšom konaní odporkyňa viazaná právnym názorom odvolacieho súdu znova rozhodne o transformovanej úrazovej rente navrhovateľa a jej následnej valorizácii, pričom jej suma od 1. januára 2004 musí byť v takej výške, v akej patrila náhrada za stratu na zárobku k 31. decembru 2003 podľa právoplatných rozhodnutí všeobecných súdov.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1, 2 a § 250k ods. 1 OSP tak, že úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov konania pozostávajúcich z náhrady trov právneho zastúpenia, a to:

- odmeny advokáta podľa § 11 ods. 4 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) za 4 úkony právnej služby v roku 2012 (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na súd zo 6. marca 2012, účasť na pojednávaní 6. septembra 2012, odvolanie z 29. októbra 2012): 4 x 58,69 € (= 234,76 €) + režijný paušál 4 x 7,63 € (= 30,52 €), t.j. spolu 265,28 €,

- náhrady cestovných výdavkov podľa § 16 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v spojení s § 7 zák. č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách a § 1 písm. b) opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny č. 632/2008 Z. z. o sumách základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách za cestu z Prievidze do Trenčína na pojednávanie a späť 6. septembra 2012 v dĺžke 120 km služobným motorovým vozidlom Honda Civic 5DR, e. č. PD509EH, pozostávajúcich z náhrady za spotrebované pohonné látky pri priemernej spotrebe 5,4 l/100km a cene benzínu 1,5 € /l a zo základnej náhrady za každý 1 km jazdy vo výške 0,183 €: náhrada za 1 km 0,264 € x 120 km, t. j. spolu 31,68 €,

- náhrady za stratu času podľa § 17 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. za 6 polhodín: 6 x 12,71 € (1/60 zo 763 €), t. j. spolu 76,26 €.

Celkovo priznaná náhrada trov konania preto predstavuje sumu 373,22 €.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.